

Riksdagen i en ny tid

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har berett övriga utskott och EU-nämnden tillfälle att yttra sig över Riksdagsstyrelsens framställning 2005/06:RS3 Riksdagen i en ny tid jämte motionerna 2005/06:K4–K10.

Arbetsmarknadsutskottet inriktar sig i det följande främst på sådana frågor i Riksdagsstyrelsens framställning som direkt berör utskottet, men uppehåller sig även vid några allmänna frågeställningar.

Utskottsindelningen och ärendefördelningen mellan utskotten

Riksdagsstyrelsen har i denna del två förslag som direkt rör arbetsmarknadsutskottet. Det ena innebär att *integrationsfrågor förs över från socialförsäkringsutskottet till arbetsmarknadsutskottet*. Det andra innebär att *arbetsmarknadsutskottets ansvar för jämställdhetsfrågor preciseras*.

Utskottet vill med anledning av detta framföra följande.

I ett yttrande till konstitutionsutskottet förra våren utvecklade arbetsmarknadsutskottet några allmänna tankar om avgränsningen av beredningsområdena (2004/05:AU2y, 2004/05:KU29), detta främst med anledning av en då aktualiserad fråga om arbetskraftsinvandring. Utskottets uppfattning var att man så långt som möjligt borde upprätthålla principen att frågor som har ett tydligt sakligt samband behandlas i ett sammanhang. Med utgångspunkt i den principen och med anledning av de motioner som fanns i ärendet förde utskottet ett långt resonemang om varför *frågor om arbetskraftsinvandring* borde beredas av arbetsmarknadsutskottet och inte av socialförsäkringsutskottet. Argumentationen gick i korthet ut på att detta är en fråga om arbetskraftsförsörjning, som både kortsiktigt och långsiktigt avgörs efter arbetsmarknadspolitiska bedömningar, i praktiken genom AMS. Även insatser med anledning av effekterna på arbetsmarknaden av arbetskraftsinvandring, oavsett om den är restriktiv eller generös, sågs som i hög grad arbetsmarknadspolitiska frågor. Sammanfattningsvis var det arbetsmarknadsutskottets uppfattning att frågor om arbetskraftsinvandring borde beredas i utskottet när saken diskuteras ur ett arbetsmarknadsperspektiv.

Utskottet ansåg däremot inte att det fanns motsvarande sakliga skäl för att föra över även *migrationsfrågorna i övrigt* till arbetsmarknadsutskottet. För det fall att det inte skulle vara möjligt att separera frågor om arbetskraftsinvandring från invandring på andra grunder skulle utskottet inte motsätta sig en förändring som innebar att hela migrationspolitiken fördes över. Bedömningen gjordes också att utskottet skulle ha utrymme att överta ansvaret för migrationspolitiken.

När det gäller *integrationsfrågorna* ansåg utskottet att det fanns goda skäl att föra över dem från socialförsäkringsutskottet, bl.a. med hänvisning till att arbetsmarknadspolitiken delvis är inriktad på invandrare och att vissa frågor med integrationspolitisk betydelse redan omfattas av utskottets beredningsområde, så t.ex. lagstiftningen mot etnisk diskriminering. Ytterligare ett viktigt skäl var att en starkare anknytning till arbetsmarknadspolitiken skulle understryka både att vägen till egenförsörjning främst måste gå via arbete och att invandrarnas deltagande i arbetslivet är av största vikt för den framtida arbetskraftsförsörjningen.

Förslaget i framställningens avsnitt 5.2.10 Kommitténs överväganden är som framgått att beredningen av integrationsfrågorna förs över från socialförsäkringsutskottet till arbetsmarknadsutskottet. Förslag till ändring i riksdagsordningen läggs fram i enlighet med detta.

Frågorna om arbetskraftsinvandring kommenteras inte i avsnittet med överväganden. Det sker däremot i avsnitt 5.2.5 Förslag om ändrad ärendefördelning av andra skäl än ojämna arbetsbelastning där Riksdagskommittén återger de synpunkter som framförts av socialförsäkringsutskottet respektive arbetsmarknadsutskottet. Socialförsäkringsutskottet hade hänvisat till indelningen i utgiftsområden och frågornas behandling i EU, vilket skulle tala för att migrationsfrågorna borde beredas i ett sammanhang. Kommittén tar inte uttryckligen ställning till de argument i själva sakfrågan som framförts från respektive utskott, men ifrågasätter om det finns ett långsiktigt utrymme tillgängligt hos arbetsmarknadsutskottet att ta hand om hela beredningsansvaret för integrations- och migrationsfrågorna. Därefter förs ytterligare resonemang som uteslutande rör konsekvenser för arbetsbelastningen av olika alternativ, och det hela utmynnar som framgått i ett förslag att enbart föra över integrationsfrågorna till arbetsmarknadsutskottet.

Arbetsmarknadsutskottet anser att skälen för att låta utskottet bereda frågor om arbetskraftsinvandring fortfarande har giltighet. Det kan i sammanhanget nämnas att den nu arbetande utredningen om översyn av regelverket kring arbetskraftsinvandring (N 2004:09) tillsatts under Näringsdepartementet. Uppgiften är enligt direktiven (dir. 2004:21) i första hand att utreda behovet av arbetskraftsinvandring och bedöma de konsekvenser som ytterligare sådan invandring kan få på arbetsmarknaden och i övrigt. Förslag till förändringar ska utgå från de behov av arbetskraft som finns på arbetsmarknaden. En grundläggande utgångspunkt ska vara att löner, försäkringsskydd och övriga anställningsvillkor för dem som invandrar för att arbeta ska vara i nivå med dem som gäller för arbetstagare som redan finns i landet. Enligt utskottets mening visar utredningsdirektiven tydligt att de frågeställningar som är förknippade med arbetskraftsinvandringen i stor utsträckning har arbetsmarknadspolitisk och arbetslivspolitisk innebörd. Det handlar om arbetskraftsutbud på kort och lång sikt, där arbetskraftsinvandring kan vara ett kompletterande inslag. Det är därmed en fråga som bör höra till arbetsmarknadsutskottets beredning när den diskuteras från sådana utgångspunkter. Att det, som mycket riktigt påpekas i direktiven, finns ett samband mellan regelverket för arbetskraftsinvandring och regelverket för asyl och skyddsbehövande i övrigt, utesluter inte detta. Utvidgningen av beredningsområdet med integrationsfrågorna ger ytterligare stöd för att frågor om arbetskraftsinvandring bör beredas av arbetsmarknadsutskottet. I direktiven väcks t.ex. frågan om att ställa krav på den arbetsgivare som får tillstånd att rekrytera arbetskraft att stödja integrationen för den nyinvandrade. Utskottet finner skäl att upprepa vad som sades i det förutnämnda yttrandet till konstitutionsutskottet: Principen att frågor som har ett tydligt sakligt samband behandlas i ett sammanhang bör upprätthållas så långt som möjligt. Avgränsningen av beredningsområdena och den praxis som utvecklas vid ärendefördelningen får inte leda till att denna princip sätts åt sidan. Man bör undvika ställningstaganden som huvudsakligen bygger på formella aspekter, som t.ex. vilket utskott som ansvarar för författningarna på området, och mera se till sakfrågan.

När det gäller utrymmet att ta hand om ett utökat beredningsområde ifrågasätter kommittén arbetsmarknadsutskottets bedömning att det skulle vara möjligt att ta ansvar för hela migrationspolitiken. För tydlighetens skull ska det upprepas att utskottet inte förespråkade ett sådant övertagande; bedömningen avsåg en tänkbar ordning. Den grundade sig på det faktum att arbetsmarknadsutskottet under de tre senaste valperioderna fått se en stadigt minskande andel av ärendena. I det förra yttrandet till konstitutionsutskottet framfördes några tankar om anledningen till detta. Bedömningen i fråga om kapaciteten inbegrep att ärendetillströmningen skulle kunna öka något. Till vad som sades i det yttrandet kan läggas att även regionalpolitiken, som från riksmötet 1998/99 överflyttades till näringsutskottet, i hög grad bidrog till den tidigare arbetsbelastningen i arbetsmarknadsutskottet. I ett regionalpolitiskt betänkande året före överflyttningen behandlades 360 motionsyrkanden, vilket motsvarar ca 60 % av det totala antalet yrkanden som remitterats till arbetsmarknadsutskottet under innevarande riksmöte.

Utskottet utgår nu från att det inte är aktuellt att överföra hela migrationspolitiken. Med ett beredningsområde i enlighet med kommitténs förslag, utvidgat med ansvar för frågor om arbetskraftsinvandring, finns det enligt utskottet kapacitet att även hantera en begränsad ökning av ärenden till följd av ett ändrat politiskt läge. Det finns dock skäl att uppmärksamma att en successivt allt större del av motionerna från allmänna motionstiden som remitteras till arbetsmarknadsutskottet är väckta av ledamöter som tillhör det rödgröna blocket. Sådana motioner från den allmänna motionstiden under detta riksmöte var 70 % fler än motionerna väckta av borgerliga ledamöter. Räknat i yrkanden utgjorde de 95 % av yrkandena i de borgerliga motionerna. Det är knappast någon djärv gissning att motionstrycket på arbetsmarknadsutskottet skulle kunna öka med en annan regering, dock inte till nivån under mitten av 1990-talet. När utskottet gör bedömningen att kapaciteten bör förslå ingår som förutsättning att utskottskansliet har full bemanning. Under de senaste åren har så varit fallet endast under begränsade perioder.

Sammanfattningsvis tillstyrker arbetsmarknadsutskottet kommitténs förslag om att överföra beredningsansvaret för ärenden om integration. Utskottet står fast vid sin tidigare uppfattning om sambandet mellan arbetsmarknadspolitiken och frågorna om arbetskraftsinvandring.

I fråga om kommitténs förslag om arbetsmarknadsutskottets beredningsansvar för *jämställdhetsfrågorna* är följande att säga. Den nuvarande ordningen innebär enligt kommittén att "samtliga riksdagsutskott enligt den s.k. mainstreamingprincipen har ett ansvar att beakta jämställdhetsfrågorna inom sina beredningsområden". Syftet med förslaget är att i riksdagsordningen "skriva in den praxis som utvecklats att till arbetsmarknadsutskottet hänvisa jämställdhetsfrågor som inte tillhör något annat utskotts beredningsområde". I övrigt anser kommittén att "alla utskott även fortsättningsvis ska ansvara för att ärenden inom deras beredningsområde analyseras utifrån ett jämställdhetsperspektiv".

I sak har utskottet inget att invända mot att arbetsmarknadsutskottet tilldelas en "restkompetens" när det gäller jämställdhetsfrågorna. Utskottet har dock vissa invändningar mot det sätt på vilket detta är tänkt att komma till uttryck. Det kan först anmärkas att kommittén när den i motivtexten beskriver de andra utskottens ansvar för jämställdhetsfrågorna använder sig av uttrycks-sätt som knappast överensstämmer med hur beredningsansvar vanligen anges. Det talas som framgått ovan inte om att "bereda ärenden" utan om ett ansvar att "beakta jämställdhetsfrågorna inom sina beredningsområden" och om ansvar för att "ärenden . . . analyseras utifrån ett jämställdhetsperspektiv". Det ska också observeras att inte heller den föreslagna lagtexten (4.6.15) överensstämmer med det gängse sättet att ange beredningsansvar, låt vara att formuleringen "tillhör . . . ett utskotts . . . beredning" förekommer i riksdagsordningen (4.6.5). En liknande formulering fanns till 2003 även i fråga om beredningen av anslag inom respektive utgiftsområde.

Arbetsmarknadsutskottet anser att mainstreamingprincipen bör tillämpas även i fråga om själva remitteringen och att detta ska vara otvetydigt. I praktiken har den principen tillämpats i ganska stor utsträckning. Som indirekt stöd för detta har man kunnat peka på att arbetsmarknadsutskottet enligt ordalydelsen i riksdagsordningen endast har ansvar för jämställdhetsfrågor i arbetslivet. Detta är dock inte helt logiskt. Om en sådan princip verkligen gäller finns det knappast något skäl för att arbetsmarknadsutskottets ansvar på arbetslivsområdet skulle anges särskilt. Sätillvida är kommitténs förslag tilltalande. Det blir endast restkompetensen som uttrycks i riksdagsordningen. Alla utskotts ansvar för jämställdhetsfrågorna enligt "den nuvarande ordningen" blir underförstått, så även t.ex. arbetsmarknadsutskottets ansvar för jämställdheten inom arbetsmarknadspolitiken. Man kan dock ha invändningar mot att undantagsregeln men inte huvudregeln uttrycks explicit. Dessutom innebär den valda tekniken vissa faror rent praktiskt om ambitionen nu är att kodifiera mainstreamingprincipen. Det kan bli alltför enkelt att vid tveksamhet hänvisa ett ärende till arbetsmarknadsutskottet. Undantagsregeln riskerar att bli huvudregel, särskilt som mainstreamingprincipen knappast är okontroversiell. Olika lösningar kan diskuteras. En – och alltså inte fullt logisk – lösning vore att låta det uttryckliga ansvaret för jämställdhet i arbetslivet vara kvar och ange restkompetensen som "jämställdhet i övrigt mellan kvinnor och män i den mån ärendena inte tillhör något annat utskotts beredning". En annan modell vore att på ungefär samma sätt som när det gäller EU-frågorna i en uttrycklig regel ange utskottens ansvar. En sådan regel skulle kunna läggas in som ett nytt stycke i t.ex. 4 kap. 6 § riksdagsordningen som anger de allmänna principerna för ärendefördelning mellan utskotten. Detta skulle enligt arbetsmarknadsutskottet vara ett mera kraftfullt sätt att uttrycka att alla utskott har ansvar för jämställdhetsfrågorna. Regeln skulle bli styrande för remitteringen. Om det däremot främst handlar om att skapa ett "jämställdhetsutskott" kan den av kommittén valda tekniken godtas.

Slutligen noterar arbetsmarknadsutskottet det som sägs om att överföringen av integrationsfrågorna tillsammans med markeringen av utskottets speci-

ella ansvar för jämställdhetsfrågor bidrar till att ge arbetsmarknadsutskottet en *särskild roll i arbetet mot diskriminering i olika former*. Utskottet har under senare år berett flertalet av de ärenden som gällt antidiskrimineringslagstiftning, trots att lagstiftningen numera har ett betydligt vidare tillämpningsområde än arbetslivet. Undantaget är utbildningsområdet, där lagstiftningen huvudsakligen beretts i utbildningsutskottet. Nyligen har Diskrimineringskommittén lagt fram sitt slutbetänkande där en ny lag mot diskriminering föreslås. Nuvarande lagar föreslås bli upphävda. Kommittén föreslår också att fyra av de nuvarande ombudsmännen mot diskriminering slås samman till en ny myndighet. Ytterligare diskrimineringsgrunder införs som varken har beröring med kön eller etnicitet, och lagen ska gälla på flera samhällsområden som t.ex. allmänna sammankomster och offentliga tillställningar och värn- och civilplikten. Tillämpningsområdet blir vidare än tidigare. Förutom arbetslivet och arbetsmarknadsrelaterade sammanhang handlar det bl.a. om tillhandahållande av varor, tjänster och bostäder, socialtjänst, socialförsäkringssystem, hälso- och sjukvård och statligt stöd.

Arbetsmarknadsutskottet har inget att invända mot den roll som kommittén vill tilldela utskottet men konstaterar att ett sådant beredningsansvar knappast har stöd i riksdagsordningens nuvarande lydelse.

Övriga frågor

Utan att ta ställning till de konkreta förslag som finns i ärendet vill utskottet i det följande kommentera några frågor.

EU-frågorna

Utskottet kan ansluta sig till den allmänna strävan att riksdagen ska spela en central roll och komma in tidigt i EU-frågorna. Kommittén nämner särskilt grön- och vitböcker som ska kunna bli föremål för debatt och behandling i utskott och kammare. Sådana dokument förekommer dock mycket sparsamt om ens alls på utskottets område. Över huvud taget präglas EU-frågorna på arbetsmarknadsutskottets beredningsområde av att de många gånger inte följer en utstakad väg. Ärendena löper inte sällan över mycket lång tid, ibland över flera valperioder. Som aktörer på Europeanivån finns även de europeiska arbetsmarknadsparterna som kan träffa avtal som sedan genomförs genom direktiv. Ett exempel på ett ärendes vindlande väg i processen är ansträngningarna att få till stånd ett EG-direktiv om anställningsvillkor i bemanningsföretag. Sedan arbetsmarknadsparternas försök att nå en överenskommelse strandat 2001 tog kommissionen över initiativet och lämnade ett förslag 2002. Ärendet gick in i ett aktivt skede med intensiva förhandlingar, varefter förhandlingarna åter stannade av för lång tid. Även inhemska processer stannade av i avvaktan på utvecklingen av förhandlingarna på EU-nivå. Ärendet illustrerar något av svårigheterna att bestämma när, och kanske även hur, den nationella parlamentariska kraften ska sättas in.

Kommittén tänker sig att framför allt de EU-dokument som kommer tidigt i processen ska få en mer ingående behandling, detta för att åstadkomma en tidig förankring. Allmänt sett skulle det dock kunna hävdas att behovet av förankring ökar ju längre ett ärende har kommit i beredningsprocessen och när olika alternativa lösningar finns framlagda. Det är en sak att förhålla sig till idén som sådan om ett direktiv t.ex. för bemanningsföretagen men en helt annan att ta ställning till konkreta förslag om hur reglerna ska se ut. Många gånger är det först i det skedet som ärendet får en politisk laddning. Om EU-processen löper under lång tid kan dessutom det parlamentariska läget ha förändrats och därmed också majoritetens synpunkter på hur regeringen bör handla i ett visst ärende.

Med detta är inte sagt att det finns skäl att avvakta med engagemang i olika frågor som är på EU-agendan. Som exempel på ett sådant tidigt engagemang kan nämnas att arbetsmarknadsutskottet kort efter det att ett tjänstedirektiv hade lagts fram av kommissionen under våren 2004 anordnade en utskottsutfrågning för att belysa konsekvenserna på arbetsmarknaden av kommissionens förslag. Utskottet bedömde att utfrågningarna var av så allmänt intresse att rapporten därifrån gjordes tillgänglig på riksdagens webbplats. Det råder nog ingen tvekan om att det som kom fram under utfrågningen i varje fall bidrog till diskussionerna på hemmaplan. Det är dock att märka att förslaget om ett tjänstedirektiv redan då hade nått en sådan grad av konkretion att det föranledde starka politiska reaktioner. Även här skulle det kunna sägas att tankarna som sådana på ett direktiv om tjänsters rörlighet kanske inte skulle föranleda någon starkare politisk reaktion. Det är när utformning och därmed möjliga effekter står klara som ärendet blir kontroversiellt och därmed politiskt intressant.

Utskottet har numera som rutin att åtminstone två gånger per termin kalla företrädare för Regeringskansliet till utskottet för att informera sig om och lägga synpunkter på frågor som är i olika skeden av EU:s beslutsprocess. På den politiska nivån deltar i allmänhet statssekreterare. En bevakning av frågorna sker ungefär på det sätt som kommittén beskriver. Inför dessa kontakter ges utskottets ledamöter också möjlighet att ange vilka frågor som man vill diskutera. Enligt utskottets mening är det önskvärt att regeringen i dessa sammanhang företräds av den som är ansvarig för den politiska bedömningen av förhandlingsläge och överväganden, vilket bör innebära att i förekommande fall det ansvariga statsrådet deltar.

Utskottet noterar vad kommittén säger om redovisning av överläggningarna. Även om de inte leder till ett "resultat" i egentlig mening kan utskottet se värdet i att de olika synpunkter som framkommer tas till protokollet och att Regeringskansliet får del av protokollet. Så sker inte i dag, men en sådan modell borde kunna övervägas.

Företrädare för Regeringskansliet lämnar information till utskottet även inför de relevanta ministerråden. Därmed sker ett slags slutlig avstämning. Rutinerna innebär att frågorna har ventilerats i utskottet före samrådet i EU-

nämnden. Inför samrådet i nämnden kan det förekomma underhandskontakter mellan kanslierna.

Inte minst de externa remissyttrandena över Riksdagskommitténs betänkande visar på de statsrättsliga och konstitutionella komplikationerna i fråga om riksdagens inflytande i EU-frågorna. Detta är frågor för konstitutionsutskottet.

Uppföljning och utvärdering U&U, Forsknings- och framtidsfrågor F&F

Även på detta område ger kommittén uttryck för ett önskemål om en allmän ambitionshöjning. Arbetsmarknadsutskottet instämmer helt och hållet i betydelsen av att åstadkomma ett bättre berednings- och beslutsunderlag i den politiska styr- och beslutsprocessen och att uppföljnings- och utvärderingsarbetet är en naturlig del av riksdagens kärnuppgifter. Kommittén verkar inriktad på att uppföljning och utvärdering ska bedrivas av utskotten själva. En ambitionshöjning på detta område bör dock kunna ske på olika sätt. Den är bl.a. beroende av hur det faktiskt ser ut på beredningsområdet i detta avseende. Det viktiga måste vara att utskottets ledamöter från sina olika politiska utgångspunkter så gott det går tillgodogör sig redan utfört arbete och tillgängliga resultat och aktivt använder detta i beslutsprocessens olika delar. Det är också viktigt att frågor kan identifieras som borde utredas och granskas, men en förutsättning för att så ska kunna ske är att det finns kunskap om redan förefintligt arbete. Arbetsmarknads- och arbetslivspolitikerna är väl utforskade områden. Två myndigheter har till särskild uppgift att bedriva eller stödja forskning på området. Arbetsmarknadsutskottet får med jämna mellanrum muntlig information från dessa myndigheter med forskningsöversikter m.m. Även andra myndigheter på området bedriver uppföljning och utvärdering och även forskning. Till det kommer den forskning som bedrivs vid flera universitet och högskolor och därutöver arbetsmarknadsorganisationernas arbete på området. Utskottskansliet tillhandahåller genom det s.k. nyhetsbladet relevant information från beredningsområdet till utskottets ledamöter. Där finns länkar till forskningsrapporter m.m. Trots den avgränsning som görs, t.ex. tas inte partsmaterial med, kan man redan hittills under riksmötet räkna nästan hundralet sådana länkar i arbetsmarknadsutskottets nyhetsblad. Problemet är snarast – vilket framkom vid den enkät som kansliet genomförde med ledamöterna i höstas – att orientera sig i och tillgodogöra sig allt relevant material som redan finns tillgängligt.

Det engagemang i U&U och F&F som redan finns i arbetsmarknadsutskottet medför att den politiska diskussionen förs till en annan nivå. Forskningsmetoder och forskningsresultat kan – som emellanåt sker i utskottet – bli granskade, diskuterade och även ifrågasatta från politiska utgångspunkter, vilket bör leda till att det blir ett bättre underlag för de politiska ställningstagandena. Man får enligt utskottets mening dock inte ha en övertro på att U&U och F&F i sig ska ge svaren på de politiska frågorna.

Forsknings- och framtidsdagar liksom särskilt anordnade öppna utskottsutfrågningar har varit givande och uppskattade inslag i verksamheten. Sådant kan dock inte bli mer än tillfälliga insatser i den kontinuerliga omvärldsbevakning som bör ske i övrigt.

Det kan givetvis ha sitt värde att uppföljnings- och utvärderingsarbete initieras och även bedrivs inom ramen för utskottets verksamhet, men detta måste i så fall framstå som motiverat med hänsyn till det aktuella kunskapsläget och till de resurser personellt och ekonomiskt som står till förfogande. Givetvis måste det också sörjas för att sådana ansträngningar verkligen leder till ett kvalitativt gott resultat.

Motionsinstitutet

Motionerna kan beskrivas som kommittén gör, alltså som uttryck för en stark önskan hos riksdagens ledamöter och partier att vilja påverka samhällsutvecklingen inte bara direkt genom omedelbara riksdagsbeslut utan också genom att skapa opinion med långsiktig verkan. Motionerna kan också ses som ett politiskt maktmedel att faktiskt påverka politiken. Då blir det svårare att beskriva dem som på olika sätt problematiska. Blir de alltför många uppstår det dock problem om varje motion ska beredas med den kvalitet som den förtjänar. Med ett kraftigt ökat antal motioner blir det i en oförändrad organisation ofrånkomligt att de antingen tränger undan andra uppgifter eller att beredningen måste förenklas. Uppfattningen om hur saken ska bemästras präglas säkerligen av situationen i det enskilda utskottet. Arbetsmarknadsutskottet har som kommittén framhåller inte varit särskilt arbetsbelastat med motioner under de senaste valperioderna. Därmed har det inte heller framträtt något särskilt starkt behov av olika slag av förenklad motionshantering. Dessutom är det ganska få motioner på utskottets område som enligt gällande uppgiftsfördelning inte avser frågor som riksdagen ska besluta om. I själva verket har politiken på arbetsmarknadsutskottets beredningsområde i flera fall drivits på av förslag som väckts motionsvägen. Det gäller både motioner från oppositionen och från ledamöter i samarbetspartierna. Här kan nämnas den stora arbetsrättsliga översyn som gjordes för ett par år sedan och som i dagarna kommer att resultera i en proposition med förslag om ändringar i LAS m.m. Även den mycket omfattande Diskrimineringskommittén som omnämnts ovan hade viss bakgrund i motionsförslag. Utskottet kan även peka på enskilda motioner, inte sällan från socialdemokratiska ledamöter, som påverkat den faktiska regeringspolitiken. Motionsinstitutet är med andra ord ett i praktiken fungerande sätt att hävda riksdagens makt i förhållande till regeringen.

Förenklad motionsberedning kan ibland vara på sin plats. Även arbetsmarknadsutskottet har prövat detta under tiden med beredningsansvar för regionalpolitiken när så varit befogat. Utskottet har också prövat modellen att inte behandla alla frågor varje riksmöte. Om man mera generellt hävdar att utrymmet för motionshantering ska minska för att bereda plats åt andra uppgifter måste man beakta att en informell beredningsordning ändå måste tillgo-

dose enskilda ledamöters möjlighet att via motionsinstitutet redovisa sina politiska ställningstaganden. Den övergripande ambitionen ska vara att stärka riksdagen.

Riksdagens arbete för en jämställd riksdag

Arbetsmarknadsutskottet vill slutligen ställa sig bakom kommitténs tankar om arbetet för en jämställd riksdag. För att dessa tankar ska kunna omsättas i praktisk handling är det viktigt att det sörjs för att tillräckliga och tydliga personella och ekonomiska resurser finns till förfogande för ändamålet. Det är väl känt att framgångsfaktorer i ett aktivt jämställdhetsarbete inte bara är engagemang hos ledande och tongivande personer utan även att det finns resurser. Det ger en signal om frågornas betydelse.

Stockholm den 23 mars 2006

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Anders Karlsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Anders Karlsson (s), Margareta Andersson (c), Laila Bjurling (s), Anders G Högmark (m), Tina Acketoft (fp), Christer Skoog (s), Stefan Attefall (kd), Camilla Sköld Jansson (v), Patrik Norinder (m), Lars Lilja (s), Carl B Hamilton (fp), Ann-Marie Fagerström (s), Henrik Westman (m), Ronny Olander (s), Ulf Holm (mp), Ann-Christin Ahlberg (s) och Maryam Yazdanfar (s).